

Nota inspraak en vooroverleg – voorontwerp bestemmingsplan Klaverblad Noordoost

09-05-2022

Inleiding

Het bestemmingsplan Klaverblad Noordoost maakt het mogelijk dat het agrarisch gebied ten noordoosten van het Klaverblad Heerenveen, tussen Tjalleberd en de A7, wordt omgevormd naar een duurzaam bedrijventerrein met ruimte voor een zonnepark en natuurinclusieve landbouw. Het voorontwerpbestemmingsplan en het MER dat is opgesteld voor deze ontwikkeling, heeft met ingang van vrijdag 5 november 2021 tot en met donderdag 2 december 2021 voor een ieder ter inzage gelegen. Tijdens deze periode bestond de mogelijkheid om schriftelijk of mondeling inspraakreacties in te dienen. Eén en ander is op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt door middel van een publicatie in de Heerenveense Courant op 5 november 2021 alsmede op de website van de gemeente. Tijdens deze periode was een inloopbijeenkomst gepland in het MFA in Tjalleberd. Deze kon echter niet doorgaan vanwege de corona-maatregelen op dat moment. Via zoveel mogelijk kanalen is de mogelijkheid geboden om in de week van de inloopbijeenkomst online in gesprek te gaan. Van deze mogelijkheid is geen gebruik gemaakt.

Inspraakreacties

Tijdens de periode dat het voorontwerp-bestemmingsplan ter inzage heeft gelegen zijn in totaal 1 inspraakreactie en 6 vooroverlegreacties ontvangen.

Inspraak:

1. Vogelwacht, per e-mail ontvangen op 2 december 2021;

Vooroverleg:

2. Brandweer Fryslân, per e-mail ontvangen op 4 november 2021;
3. Wetterskip Fryslân, per e-mail ontvangen op 5 november 2021;
4. Gasunie, per e-mail ontvangen op 9 november 2021;
5. TenneT, per e-mail ontvangen op 26 november 2021;
6. Gemeente Opsterland, per e-mail ontvangen op 2 december 2021;
7. Provincie Fryslân, per e-mail ontvangen op 8 december 2021.

Inhoud inspraak- en vooroverlegreacties en de antwoorden daarop

Per reactie wordt hieronder puntsgewijs samengevat wat de strekking is van de reactie. Vervolgens wordt per aangedragen punt een gemeentelijke reactie gegeven.

Inspraakreactie 1. Vogelwacht

Op 2 december heeft de gemeente een inspraakreactie ontvangen van de vogelwachten van Heerenveen / Oranjewoud en Tjalleberd / De Streek. Onder verwijzing naar de brief d.d. 20 april 2021 die de Vogelwacht aan de gemeente heeft gestuurd, deelt indiener de gemeente mede dat de daarin geuite bezwaren wat indiener betreft blijven gehandhaafd. Kort samengevat is indiener van mening dat het plan dat nu voorligt:

1. Onvoldoende op kansen wordt ingegaan t.a.v. het behoud van weidevogelbiotoop: Als het uitgangspunt behoud en verbetering van bestaande (weidevogel)biotopen zou zijn, zou het gebied bijvoorbeeld meer 'open' kunnen blijven. De beplanting die is en wordt aangebracht ter onttrekking van het zicht op bebouwing, zou dan dichter op betreffende bebouwing kunnen worden aangebracht. De bestemde natuurinclusieve landbouw waarover wordt gesproken, zou dan juist een versterkende functie kunnen hebben op de weidevogelbiotoop.
2. Geen rekening wordt gehouden met de gevolgen voor de weidevogels in het gebied ten noorden ervan: Uitvoering van de plannen zoals die nu voorliggen zullen zorgen voor een nog grotere predatiedruk op de legsels en kuikens van de daar aanwezige weidevogels. Terwijl hun kansen juist ten goede lijken te keren vanwege het feit dat er recentelijk door boeren deels is omgeschakeld naar een biologische wijze van bedrijfsvoeren. In combinatie met een grotere 'openheid' van het te ontwikkelen gebied zou er juist een mooie verbinding gemaakt kunnen worden tussen de twee gebieden.
3. In de dialoog die gemeente en vogelwachten sinds 20 april 2021 hebben gevoerd is door beide partijen de wenselijkheid uitgesproken van een aanvullende vraagstelling aan onderzoeksbureau Altenburg & Wymenga. Deze vraagstelling heeft tot nu toe nog niet plaats gehad. Onlangs is afgesproken dat in overleg met de vogelwachten op korte termijn alsnog input voor deze vraagstelling zal worden aangeleverd.

Antwoord:

1. Bij planvorming is het behoud en verbetering van bestaande biotopen als uitgangspunt gebruikt. Aansluitend bij de reeds bestaande en toekomstige infrastructuur van het terrein is een ecologisch advies gemaakt. De conclusie is dat een aantal biotopen versterkt zullen worden, maar dat de kansen voor weidevogels zullen afnemen.
De beplanting die is en wordt aangebracht ter onttrekking van het zicht op de bebouwing wordt hierbij al zo dicht mogelijk op de betreffende bebouwing aangebracht.
De overige structuren zijn reeds bestaande structuren. Deze maken geen onderdeel uit van de ontwikkelingen en dus ook niet van het ontwerp bestemmingsplan.

Toelichting:

Er wordt gesproken over de beplanting die is en wordt aangebracht ter onttrekking van het zicht op de bebouwing. In figuur A is de infrastructuur in beeld die reeds is aangebracht.

figuur A reeds bestaande bosjes en groenstroken

Deze bestaat uit de donkergroene ruilverkavelingsbosjes die in de jaren 60/70 zijn aangelegd. Deze hebben oa een functie als dorpsbos/ommetje en zijn niet in eigendom van de gemeente.

In het plangebied zelf zijn in 2013 groenstroken aangelegd (lichtgroen in figuur A). Reden hiervoor was het verzachten van de overgang tussen de stedelijke ontwikkeling van Heerenveen, waaronder IBF en het buitengebied/de Streek. Voor deze stadsrandzone werden op dat moment kansen geïnventariseerd voor ontwikkelingen Energielandschap (bron: projectplan KNO-landschap 25092013).

figuur B aanvankelijke ontwerp groenstructuren plangebied

In de nieuwe ontwikkelingen is in eerste instantie gekeken naar versterking van deze groenstructuren. Zie figuur B. Het gaat hier om groenstroken rondom de bebouwing en een stevige groenstrook in het gebied dat bestemd is voor natuurinclusieve landbouw.

- We stellen samen met de vogelwacht de onderzoeksvraag op voor het gebied ten noorden van KNO.

Vooroverlegreactie 2. Brandweer Fryslân

Op 4 november 2021 heeft de gemeente een reactie ontvangen van Wetterskip Fryslân op het voorontwerp-bestemmingsplan voor KNO.

1. Brandweer Fryslân geeft in de reactie aan dat zij de adviespunten uit het vorige advies, beschreven onder 'risico's en brandweezorg', niet direct zien terugkomen. Hierbij adviseert Brandweer Fryslân nogmaals om deze punten uit te voeren ten behoeve van de repressieve brandweezorg en zien zij graag in een reactienota hoe deze adviezen zijn verwerkt.
Brandweer Fryslân heeft inderdaad op 4 juni 2021 al eerder over dit plan geadviseerd, in het kader van het ontwerp voor het gebied en de voorbereiding van het bestemmingsplan. Hierin zijn de volgende adviespunten opgenomen:
 - a. ons te betrekken bij het voorontwerp bestemmingsplan;
 - b. om een (verkorte) verantwoording op te stellen op basis van het invloedsgebied van Bosma Transport en Opslag B.V. ten aanzien van het groepsrisico en het scenario toxische wolk en het handelingsperspectief: vluchten van de bron af te communiceren met de toekomstige bedrijven.
 - c. om het scenario fakkelbrand bij de buisleiding en het handelingsperspectief: vluchten van de bron af te communiceren met de toekomstige bedrijven.
 - d. om het scenario warme BLEVE bij een LPG tankwagen op de A7 en het handelingsperspectief: vluchten van de bron af te communiceren met de toekomstige bedrijven;
 - e. om in het plangebied een netwerk van brandkranen aan te leggen die voldoen aan de aspecten als in de reactie genoemd;
 - f. om de mogelijkheden omtrent het open water als bluswatervoorziening te onderzoeken;
 - g. om ten aanzien van de bereikbaarheid de wegen in het plangebied en de calamiteitenroute te laten voldoen aan de in de reactie genoemde kenmerken;
 - h. ons op de hoogte te houden van de mate waarin ons advies is overgenomen.

Antwoord:

1. Hieronder volgt puntsgewijs hoe om is gegaan met het advies van Brandweer Fryslân uit juni 2021.
 - a. Het plan is voor vooroverleg verzonden.
 - b. Deze verantwoording is inmiddels opgesteld en wordt bij het ontwerp-bestemmingsplan bijgevoegd.
 - c. Dit punt wordt meegenomen in de uitvoering van het plan.
 - d. Dit punt wordt meegenomen in de uitvoering van het plan.
 - e. De aanleg van brandkranen wordt in de realisatiefase afgestemd en uitgewerkt. Reden hiervoor is dat op dit moment niet duidelijk is waar de rondweg komt en hoe de bedrijven worden gesitueerd.
 - f. Ook dit wordt in de realisatiefase afgestemd en uitgewerkt.
 - g. Er wordt een calamiteitenroute gerealiseerd aan de noordoostzijde van het bedrijventerrein. Deze route is enkel bestemd voor gebruik door hulpdiensten en is in elk geval 3,5 meter breed. De andere kenmerken zoals meegegeven in het advies van de brandweer voor wegen en de calamiteitenroute zijn verwerkt in het ontwerp van het gebied.
 - h. Wij gaan er vanuit dat deze reactienota en de hierboven opgenomen reactie voldoende is. Daarnaast wordt de reactie per e-mail gedeeld met de indiener.

In de toelichting van het bestemmingsplan wordt het advies van de Brandweer toegevoegd en aangegeven hoe hiermee om wordt gegaan.

Vooroverlegreactie 3. Wetterskip Fryslân

Op 5 november 2021 heeft de gemeente een reactie ontvangen van Wetterskip Fryslân op het voorontwerp-bestemmingsplan voor KNO.

1. Er wordt in de waterparagraaf eigenlijk alleen gesproken over de toename verharding, demping en compensatie daarvan. Verder wordt er doorverwezen naar het waterstructuurplan. Het zou mooi zijn als de hoofdlijnen van het waterstructuurplan toch benoemd worden in het bestemmingsplan. Hierbij vind ik vooral de ligging van de hoofdwatergang en de bijbehorende onderhoudsstroken belangrijk. Ook is belangrijk dat er wordt benoemd dat er twee peilvakken in het gebied voorkomen. Volgens het huidige plan blijven deze bestaan maar als er in toekomstige ontwikkelingen toch gekeken wordt naar het verbinden hier van moet een peilbesluit worden genomen bij het waterschap.
2. Er wordt verwezen naar de watertoets die op 14 oktober is toegestuurd. Hier wordt een automatisch advies op gegeven als reactie, het waterschap heeft deze nagestuurd op 8 november 2021 om op te nemen in de bijlage van het bestemmingsplan. Met daarbij de opmerking dat het kan zijn dat er aspecten niet van toepassing zijn voor dit plan omdat het een algemeen advies is.

Antwoord:

1. De waterparagraaf wordt op dit punt aangevuld.
2. Het standaard wateradvies wordt als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen.

Vooroverlegreactie 4. Gasunie

Op 9 november 2021 heeft de gemeente een reactie ontvangen van Gasunie op het voorontwerp-bestemmingsplan voor KNO.

1. Het zonnepark komt waarschijnlijk binnen een afstand van 200m t.o.v. de aardgastransportleiding van de Nederlandse Gasunie (gelegen aan de zuidkant en parallel met de A7) waardoor Gasunie een stakeholder is voor de initiatiefnemer van dit zonnepark. Het belang van Gasunie komt voort uit het fenomeen dat zonneparken gelegen binnen 200m van onze leidingen de kathodische werking van de leiding negatief kunnen beïnvloeden waardoor mogelijk het corrosieproces van leidingen kan worden versneld. Daarnaast kunnen stroomkabels (noodzakelijk voor afvoer van opgewekte stroom) met een AC wisselspanning >1000 V binnen een contour van 1000m een onveilige aanraakspanning genereren op de leiding, hiervoor zal een NEN3654 toets moeten plaatsvinden welke dit zal uitsluiten. Hopelijk begrijpt u dat het van groot belang is dat wij als Nederlandse Gasunie in het voortraject in contact komen met de initiatiefnemer van dit zonnepark, hierbij verzoek ik u dan ook om dit op te nemen in het vergunningstraject en uw verdere procedures. Gasunie heeft tevens een bijlage meegestuurd met de voorwaarden welke van toepassing zijn bij "zonneparken in de nabijheid van gasleidingen".

Antwoord:

1. Wij begrijpen het belang om de Nederlandse Gasunie te betrekken. Dit gaan we dan ook zeker doen. De NEN-toets en verdere afstemming vindt plaats in de voorbereidings- en realisatiefase.

Vooroverlegreactie 5. TenneT

Op 2 november 2021 heeft er een gesprek plaatsgevonden met TenneT voor afstemming over dit voorontwerp-bestemmingsplan. Vervolgens heeft TenneT het plan doorgenomen en op 26 november 2021 gereageerd op het plan met de volgende punten:

1. Regels: Artikel 7 geven de regels weer voor de bestemming "Verkeer". De aangegeven bouwhoogtes onder 7.2.2 kunnen afwijkend zijn binnen de belemmerde strook van de hoogspanningsverbinding. TenneT vraagt hier een uitzondering voor op te nemen.
2. Regels: In artikel 8 zijn de regels opgenomen voor de dubbelbestemming Leiding-Hoogspanningsverbinding. 8.2. onder a – graag "en/of gebouwen" verwijderen, omdat bij een bovengrondse verbinding geen gebouwen behoren.
3. Regels: 8.4. onder a – graag "diepwortelende" wijzigen in "hoogopgaande" en vervolgens "dieper dan 0,80 meter onder maaiveld" eveneens verwijderen. De dieptebevestiging dieper dan 0,80 meter is van toepassing op een ondergrondse verbinding en niet op een bovengrondse. Graag deze dieptebevestiging verwijderen in dit artikel.
4. Regels: 8.5 onder b – Voor alle werken en werkzaamheden behorend bij het Masterplan KNO zoals aanleg weg, aanleg water, aanleg zonnepark, etc. dienen allen op hun eigen specifieke manier beoordeeld te worden. Vandaar het dwingende verzoek om hier op te nemen dat dit alleen geldt indien er schriftelijke instemming van de netbeheerder is verkregen. Voorstel: "die worden uitgevoerd om de inrichting conform het Masterplan Klaverblad Noordoost te verwezenlijken, indien voor deze werken of werkzaamheden positief verkregen voorwaarden zijn ontvangen van de netbeheerder".
5. Regels: 8.5 onder d – Ook deze voorwaarde is alleen van toepassing bij een ondergrondse verbinding. Dus graag verwijderen.
6. Tijdens het overleg is de vraag gesteld wat de toegestane bouwhoogte van een hoogspanningsmast is. Indien dit vrij gelaten is/wordt dan zal dat geen probleem opleveren, maar indiener kan het niet terugvinden in het plan. Artikel 12 (onder h) en vervolgens in artikel 15 geven geen duidelijkheid welke bouwhoogte is toegestaan.
7. Artikel 15.2 onder 4 geeft wel een uitsluiting van bestaand gebruik, maar indien bijvoorbeeld een mast verhoogd zou moeten worden, dan zijn wij verplicht om een nieuw bestemmingsplan aan te vragen. Vanwege de (lange) doorlooptijd van een nieuw plan willen we dat op deze manier proberen te voorkomen. Indiener vraagt of er andere mogelijkheden zijn.
8. De bestemmingen worden met dit plan gewijzigd en voor fase 2 is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Wijziging van bestemmingen kan eveneens gevolgen hebben voor een hoogspanningsverbinding, omdat TenneT moet voldoen aan NEN veiligheidsnormen qua afstand tussen de draden en de ondergrond. Het verzoek om altijd afstemming met ons te hebben over een voorgenomen wijziging van bestemming. Indien blijkt dat wij niet meer kunnen voldoen aan de NEN norm, is een aanpassing van de verbinding noodzakelijk of een wijziging van de plannen van de gemeente. Dit brengt kosten met zich mee en kans op claim voor planschade.

Antwoord:

1. De uitzondering waarom door indiener wordt gevraagd is al opgenomen in artikel 8 "Leiding – Hoogspanningsverbinding". In dit artikel is opgenomen dat gronden met deze bestemming uitsluitend bouwwerken ten behoeve van de

hoogspanningsverbinding worden gebouwd, met uitzondering van bestaande (vergunde gebouwen) en bouwwerken. Artikel 8 gaat altijd vóór de bepalingen die in andere artikelen zijn opgenomen zoals artikel 7 "Verkeer". Hiermee is geborgd dat er onder de hoogspanningsverbinding geen gebouwen en/of bouwwerken komen met de hoogtes zoals opgenomen in artikel 7.

2. Wordt aangepast in het ontwerp-bestemmingsplan.
3. Wordt aangepast in het ontwerp-bestemmingsplan.
4. In het ontwerp-bestemmingsplan wordt dit artikel conform het voorstel aangepast.
5. Wordt aangepast in het ontwerp-bestemmingsplan.
6. Bestaande hoogspanningsmasten zijn toegestaan op basis van artikel 8.2. Hiermee is ook de bestaande bouwhoogte van de masten toegestaan.
7. Op basis van artikel 8 mogen bestaande gebouwen en bouwwerken (waaronder hoogspanningsmasten) worden vervangen, vernieuwen of veranderen, maar alleen indien de oppervlakte en hoogte niet wordt vergroot én gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering. Voor het verhogen van hoogspanningsmasten is dus inderdaad een ruimtelijke procedure nodig (aanpassing bestemmingsplan / omgevingsplan of omgevingsvergunning). Wij kunnen niet op voorhand een grotere hoogte opnemen zonder een concreet plan voor aanpassing, omdat we niet weten of deze hoogte volstaat en omdat de uitvoerbaarheid niet is onderzocht in het kader van dit bestemmingsplan.
8. In artikel 3.5, het artikel waar de wijzigingsbevoegdheid voor fase 2 van het bedrijventerrein is opgenomen, wordt de voorwaarde toegevoegd dat wijziging alleen plaatsvindt na afstemming met de netbeheerder.

Vooroverlegreactie 6. Gemeente Opsterland

Gemeente Opsterland geeft aan dat het plan de gemeente geen aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen.

Vooroverlegreactie 7. Provincie Fryslân

Op 8 december 2021 is per e-mail een vooroverlegreactie van de Provincie Fryslân ontvangen. Voorafgaand aan deze reactie heeft mondelinge afstemming plaatsgevonden ten aanzien van de onderwerpen stikstof en archeologie.

1. Onderbouwing zonnepark (cat 2): de provincie verzoekt om de toelichting aan te vullen en te onderbouwen dat ook aan artikel 9.6.3 lid 1 (aansluitend aan stedelijke weefsel) en aan de voorwaarden van artikel 9.6.3 lid 4 kan worden voldaan.
2. Archeologie (cat 2) : voorafgaand aan de publicatie van het ontwerpbestemmingsplan wordt nader archeologisch onderzoek verricht. De provincie gaat er vanuit dat de uitkomsten in het ontwerp worden opgenomen en de regels daar zo nodig op worden afgestemd.
3. Landschappelijke inpassing (cat 2): De bosstroken in noord-zuidrichting zorgen voor een robuuste structuur die past bij de verkavelingsrichting van het landschap, waarbij de petbosjes verspreid liggen in het landschap, maar allemaal in noord-zuid richting van de verkaveling. Bij het verhaal van het landschap zou het passender zijn geweest wanneer was vastgehouden aan deze noord-zuid richting als het gaat over opgaande beplantingen. De bosstroken die oostwest liggen mogen dan het zicht op de bedrijven verhullen, de stroken passen niet in de landschappelijke karakteristiek van deze plek. Bovendien wordt gestreefd naar een 'landschappelijke zone' aan de noordzijde waarbij de inpassing in het landschap, gecombineerd met aspecten van duurzaamheid, tot uitdrukking komen in de verschijningsvorm. Wij geven u in overweging om deze bosstroken te veranderen in bijvoorbeeld natte plas-dras zones met riet. Hiermee wordt óók het zicht op de bedrijvigheid verzacht, maar is nog wel te zien dat er een bedrijventerrein ligt. Het doel van een

landschappelijke inpassing hoeft namelijk niet (altijd) te zijn dat ontwikkelingen worden weggestopt.

4. Landschappelijke inpassing (cat 2): in de toelichting (blz. 18) wordt benoemd dat door de ligging van het bedrijventerrein, op afstand van de A7, het landschappelijke karakter van het KNO wordt onderstreept. Dit is een conclusie die wij niet kunnen volgen. Wel komt de afstand de ruimtelijke kwaliteit ten goede, omdat de afstand er voor zorgt dat het bedrijventerrein vanaf de weg gezien minder nadrukkelijk aanwezig is. Bovendien komt er een zone van zonnepanelen langs de snelweg met een reservering voor de Lelylijn. Van de landschappelijke zone cq. Het landschappelijk karakter blijft in die zin dan weinig over.
5. In de toelichting wordt verder aangehaald dat bepaalde aspecten geen belemmering vormen voor de uitvoerbaarheid van het plan. Vanuit de Omgevingsvisie 'De romte diele' redeneren wij andersom. Het is namelijk goed om na te gaan op welke wijze een plan kan bijdragen aan de omgevingskwaliteiten.
6. Borging landschappelijke inpassing (cat 2): Voor de beoogde ontwikkeling is een landschappelijk inpassingsplan gemaakt. De inpassing dient nog wel juridisch te worden geborgd. In de gebruiksregels kan hiertoe een bepaling worden opgenomen, die voorschrijft dat de inpassing conform het inrichtingsplan moet worden uitgevoerd en dat de inpassing moet zijn gerealiseerd binnen een daarvoor gestelde termijn.
7. Milieueffectrapportage (cat 3): In de voorbereiding op voorliggend bestemmingsplan zijn wij gevraagd een advies uit te brengen over de MER. Ambtelijk is toen geadviseerd een MER te doen en daarbij uit te gaan van de maximale invulling (worst case). Dit advies is niet opgevolgd. Er is gekozen voor een minder omvangrijke variant. Wij blijven echter bij ons advies dat de 'grote' variant meer inzicht biedt in de totale omgevingseffecten, inclusief stikstof.
8. Ecologie (cat 3): Voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein heeft een natuurtoets plaatsgevonden. Wij hebben er nota van genomen dat mogelijk ontheffingen aan de orde zijn. Wij adviseren u, zodra de werkzaamheden concreter zijn, hierover duidelijkheid te geven en indien noodzakelijk deze ontheffingen aan te vragen. Tevens merken wij op dat de natuurtoets van 2019 is en dat zodra het plan tot uitvoering wordt gebracht er een actualisering nodig kan zijn. Een natuurtoets is immers beperkt houdbaar.
9. Ontgrondingen (cat 3): de provincie verzoekt ook in de toelichting op het bestemmingsplan (in aanvulling op bij het bestemmingsplan behorende documenten) aandacht te hebben voor het onderwerp ontgrondingen. Er geldt namelijk een vrijstelling op grond van de ontgrondingenverordening indien watergangen/waterpartijen uitdrukkelijk worden vermeld in de toelichting op het plan en voldoen aan de eisen voor een vrijstelling. In dat geval dient te worden vermeld dat er niet dieper van 2 meter wordt gegraven en dat niet meer dan 10.000 m³ bodemmateriaal wordt afgevoerd naar elders of in depot wordt gezet. Indien niet aan deze eisen kan worden voldaan dient in een afzonderlijke procedure een ontgrondingvergunning te worden aangevraagd.
10. Openbaar vervoer (cat 3): In de toelichting is te lezen dat de mogelijkheden om het bedrijventerrein KNO aan te sluiten op het bestaande OV-netwerk zullen worden onderzocht. Als die wens inderdaad bestaat, zal hierover nog overleg met de provincie moeten plaatsvinden en moeten worden bekeken of dat een haalbare optie is.

Antwoord:

1. In artikel 9.6.3 lid 1 staat het volgende: *In een ruimtelijk plan voor het landelijk gebied kan worden voorzien in een opstelling voor zonne-energie op landbouwgronden die aansluiten op het bestaand stedelijk gebied of op gronden die een redelijke aansluiting hebben of krijgen op het stedelijk weefsel van de kern.* Het plan voldoet hieraan omdat het aansluit aan het bestaande bedrijventerrein IBF en straks grotendeels tussen IBF en het nieuwe bedrijventerrein KNO zal liggen.

In artikel 9.6.3 lid 4 staat het volgende: *Bij toepassing van het eerste, tweede en derde lid wordt rekening gehouden met de volgende randvoorwaarden:*

- a. *voor de locatiekeuze en landschappelijke inpassing gebruik is gemaakt van de methodiek van de Sinnetafel,*
- b. *de omvang van de opstelling is afgestemd op de energiebehoefte van de kern, of van enkele samenwerkende kernen,*
- c. *de omvang van de opstelling is passend bij de schaal van de kern, tot maximaal 5 ha bij een overige kern, tot maximaal 15 ha bij een regionaal centrum, tot maximaal 20 ha bij een stedelijk centrum en tot maximaal 25 ha bij Leeuwarden,*
- d. *er wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden om combinaties te maken met andere functies waarbij in ieder geval ruimte wordt gereserveerd voor het versterken van de biodiversiteit,*
- e. *de locatie ligt niet in de ecologische hoofdstructuur of natuur buiten de ecologische hoofdstructuur, en*
- f. *de omgeving wordt betrokken bij het planproces en ten minste 50% van het zonnepark is in eigendom van de lokale gemeenschap.*

Hierbij de toetsing aan de punten a t/m f:

- a. Het plan voldoet hieraan, zoals de provincie zelf ook aangeeft in haar brief is een uitgebreid vormgevingsproces doorlopen.
- b. In het kader van de uitvoering van het plan wordt op dit moment een onderzoek uitgevoerd waarin de oppervlakte en opbrengst nog gedetailleerder worden uitgewerkt. Globaal geldt het volgende:
 - Het elektriciteitsverbruik van Heerenveen (postcodegebieden 8441-8449) is circa 250 mln kWh (dat is dus exclusief gas);
 - Er ligt nu 9,5 mln kWh aan PV op dak, er is nog een potentie voor 46 mln kWh aan PV op dak en verder zijn er zonneparken reeds vergund voor circa 56 mln kWh;
 - De resterende opgave voor elektriciteit (elektrificatie van vervoer en warmte nog niet meegenomen) is daarmee 138,5 mln kWh
 - Het zonnepark waar dit bestemmingsplan op toeziet voorziet in circa 28-30 mln kWh. Het zonnepark sluit daarmee aan bij de energiebehoefte.
- c. De omvang is afgesteld op de kernen hiërarchie. Voor Heerenveen is dat dus 20 ha. Dit bestemmingsplan ziet toe op een zonnepark van 21,5 ha, het gaat dus om een beperkte overschrijding. In de toelichting bij de wijziging (versie 2021) staat *"Van deze norm kan op grond van artikel 9.6.3, vijfde lid worden afgeweken. Er kan dan alsnog een groter park op landbouwgronden worden toegestaan, wanneer het initiatief is voortgekomen uit een lokaal maatschappelijk initiatief (minimaal 50% in eigendom lokale gemeenschap) en een grotere omvang nodig is om tegemoet te komen aan de energiebehoefte van één of meerdere samenwerkende kernen."* Gezien het feit dat er sprake is van een integrale gebiedsontwikkeling met combinatie van functies (plan, dras, biodiversiteit), er sprake is van een lokaal maatschappelijk initiatief waarbij de omgeving actief betrokken is bij de planvormen, er sprake is van een zeer geringe overschrijding en een grote bijdrage aan de energiebehoefte, wordt deze geringe overschrijding als passend in het beleid gezien.
- d. Het plan voldoet hieraan. Zoals ook onder c genoemd, voorziet dit plan in een integrale gebiedsontwikkeling. Rondom de vier velden van het zonnepark is ruimte gereserveerd voor plasdraszones waarmee de biodiversiteit wordt versterkt. Ook in de andere onderdelen van het plan (bedrijventerrein en natuurinclusieve landbouw) is biodiversiteit een belangrijke ambitie.
- e. Het plan voldoet hieraan.

- f. De omgeving is nauw betrokken bij de planvorming. Het voornemen is om 50% lokaal eigendom te bereiken, dit is vastgelegd in eerder genomen raads- en collegebesluiten.

In paragraaf 2.2 van de toelichting is de toetsing aan deze twee artikelen opgenomen.

2. Deze conclusie van de provincie klopt. Het archeologisch onderzoek wordt uitgevoerd en verwerkt in het ontwerp-bestemmingsplan. Hierbij wordt de geactualiseerde FAMKE aangehouden. Voor de uitgangspunten van het onderzoek heeft reeds overleg plaatsgevonden met de provinciaal archeoloog.
3. In het plan is de balans gezocht tussen inpassing in de landschappelijke context en de wensen vanuit de omgeving. Het merendeel van het landschappelijk raamwerk ligt in de noord-zuid richting. De delen in oostwest richting liggen in zekere zin daaraan ondergeschikt, omdat de lijnen in noordzuid richting ingeklemd liggen tussen de noordzuid lijnen. Bovendien worden de noordzuid lijnen extra benadrukt door de begeleiding door (bestaande en nieuwe) waterlopen. De oostwest lijnen direct ten noorden van het bedrijventerrein komen tegemoet aan een nadrukkelijke wens vanuit het participatieproces rond de Sinnetafels. In de verdere uitwerking zal worden onderzocht in hoeverre onderscheid kan worden gemaakt in beplantingstypologie tussen de noordzuid en oostwest lijnen, zodanig dat de oostwestlijnen minder dominant in het beeld aanwezig zullen zijn. Onder kopje 'landschappelijke inpassing' in paragraaf 3.2 (planbeschrijving) van de toelichting van het bestemmingsplan wordt op dit punt ingegaan.
4. Bedoeld wordt dat door het op afstand leggen van het bedrijventerrein (een duidelijk grotere afstand dan de rand van het IBF tot aan de snelweg) de beleving van openheid (landschap) behouden blijft. Het landschappelijk raamwerk is ook in deze zone nadrukkelijk aanwezig in de kenmerkende noord-zuid richting. Weliswaar komt hier een zonnepark, maar wel ingepast binnen het raamwerk. Ook zichtlijnen op de omgeving blijven behouden doordat de zonnepanelen tot een maximale hoogte zijn toegestaan waardoor vanaf de rijksweg over de zonnepanelen heen gekeken kan worden. In die zin kan wel degelijk worden gesproken van behoud van het landschappelijk karakter in deze zone. Onder kopje 'bedrijventerrein' in paragraaf 3.2 (planbeschrijving) van de toelichting van het bestemmingsplan wordt op dit punt ingegaan.
5. De gemeente is het eens met dit aangedragen punt. De conclusie dat bepaalde aspecten geen belemmering vormen voor de uitvoerbaarheid van het plan, is een conclusie die volgt wanneer getoetst is aan de wet- en regelgeving. Wanneer het plan hieraan voldoet, vormen wet- en regelgeving voor dit thema geen belemmering.

Om na te gaan op welke wijze dit plan verder kan bijdragen aan de omgevingskwaliteiten, is een uitgebreid proces gevoerd en zijn verschillende onderzoeken verricht om te komen tot een kwalitatief goed én gedragen plan voor het gebied. Dit staat ook beschreven in de toelichting van het plan. De gemeente is van mening dat de ontwikkeling van het gebied KNO zorgvuldig is voorbereid én met het uitgangspunt zoveel mogelijk rekening te houden en/of verbeteren van de aanwezige omgevingskwaliteiten.
6. Het klopt dat in het voorontwerp-bestemmingsplan de landschappelijke inpassing mogelijk is gemaakt in de regeling, maar niet is geborgd wanneer deze gerealiseerd zou moeten zijn. In het ontwerp-bestemmingsplan nemen we daarom een regel op dat de inpassing gerealiseerd moet zijn uiterlijk 2 jaar na uitgifte van de laatste gronden.
7. In de berekeningen zoals opgenomen bij het voorontwerp bestemmingsplan zijn wij uitgegaan van het gangbare uitgangspunt dat de effecten worden berekend tot het moment dat het verkeer opgaat in het heersend verkeersbeeld. Wij kunnen ons voorstellen dat wij in het kader van de m.e.r. breder kijken, om ook te bezien of het 'doortrekken van' de verkeerstoename op de Rijksweg A7 richting het noorden in het rekenprogramma effect heeft op het Natura 2000-gebied Van Oordt's Mersken. Dit gebied in het bijzonder, vanwege de ligging direct aan de Rijksweg

A7, op circa 11 kilometer van het plangebied. In de voorbereiding hebben we hierover overleg gehad met de provincie. Naar aanleiding van het advies van de provincie in de vooroverlegreactie hebben wij deze meer uitgewerkte effectbeoordeling opgenomen in de aanvullende memo bij het MER.

8. Het is inderdaad mogelijk dat er vanwege een aantal soorten een ontheffing nodig is. De ecologische inventarisatie is geactualiseerd (februari 2022) om hier een actueel beeld van te hebben. Op basis van de actualisatie zijn er mogelijk ontheffingen nodig vanwege drie soorten:
 - a. Groene glazenmaker. Indien leefgebied van de Groene glazenmaker wordt aangetast, zal hierdoor een knelpunt met de Wet natuurbescherming ontstaan. In dat geval dient voorafgaand aan de uitvoering van de plannen een ontheffing te worden verkregen bij het bevoegd gezag (Provincie Fryslân). Een knelpunt met de Wet natuurbescherming kan worden voorkomen door te voorkomen dat er werkzaamheden worden uitgevoerd aan de watergangen waarin Groene glazenmaker voorkomt.
In de zomer van 2022 wordt nader onderzoek uitgevoerd naar de Groene glazenmaker om na te gaan waar het leefgebied zich precies bevindt. Naar aanleiding hiervan wordt een ontheffing aangevraagd als dat nodig is.
 - b. Hermelijn. Bij het dempen van sloten gaan er mogelijk verblijfplaatsen van Hermelijn verloren. Wanneer dit gebeurt is er een conflict met de Wnb. Om na te gaan of er verblijfplaatsen aanwezig zijn wordt in de zomer van 2022 nader onderzoek uitgevoerd. Naar aanleiding hiervan wordt een ontheffing aangevraagd als dat nodig is.
 - c. Buizerd. In het plangebied is een nest van de Buizerd aangetroffen. Er is daarom sprake van een knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen wanneer deze bosschage verwijderd wordt. Bovendien mag de nestplaats niet worden verstoord in de periode dat de Buizerd gebruik maakt van zijn nestplaats (grofweg van februari tot en met augustus). Dit betekent dat binnen een straal van 75 meter rond de nestplaats geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd in die periode. Indien het uitvoeren van werkzaamheden binnen 75 meter vanaf het nest in die periode niet kan worden voorkomen, dient voor uitvoering van de werkzaamheden een ontheffing te worden aangevraagd. Bij uitwerking van de fase 2 van het bedrijventerrein (waarvoor een wijzigingsbevoegdheid is opgenomen in het plan) moet mogelijk opnieuw beoordeeld worden of er een knelpunt met de Wet natuurbescherming ontstaat.
In de zomer van 2022 wordt onderzocht of het buizerdnest nog steeds aanwezig is en in gebruik is. Op onderstaande afbeelding is de locatie van het nest zoals aangetroffen in 2019, weergegeven (rode stip).

9. Er wordt geen grond afgevoerd naar elders, er wordt gewerkt met een gesloten grondbalans. Het huidig maaiveld varieert (NAP) globaal tussen de -/-1.40- en -/-1,80, de bodem van de nieuwe watergangen is bepaald op -/- 3,35m. Daardoor moet gemiddeld ca. 1,75m worden ontgraven bij nieuwe watergangen. Er wordt voldaan aan de eisen van vrijstelling en een ontgrondingsvergunning hoeft daarom niet aangevraagd te worden.
10. Deze wens is geen onderdeel van dit bestemmingsplan, maar zal mogelijk in de toekomst aan de orde zijn / concreter worden. Wanneer het zover is, zullen wij dit uiteraard met de provincie afstemmen.

Andere wijzigingen in het ontwerp-bestemmingsplan

Tussen de terinzagelegging van het voorontwerp-bestemmingsplan en het ontwerp-bestemmingsplan zijn, naast de aanpassingen naar aanleiding van de inspraak- en vooroverlegreacties en een aantal tekstuele aanpassingen, de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- het MER is aangevuld met een aanvullende memo waarin in wordt gegaan op de punten die door de Commissie voor de m.e.r. zijn aangegeven, namelijk landschap en natuurinclusieve landbouw;
- archeologisch onderzoek bijgevoegd en verwerkt;
- bodemonderzoek bijgevoegd;
- externe veiligheidadvies bijgevoegd;
- ecologische inventarisatie is geactualiseerd (februari 2022) en de conclusies zijn opgenomen in het ontwerp-bestemmingsplan;
- in het voorontwerpbestemmingsplan was opgenomen dat de maximale hoogte van de zonnepanelen 2,2 meter boven het maaiveld mag zijn. Aan deze regeling is in het ontwerpbestemmingsplan toegevoegd dat de maximale hoogte ook niet boven 1,0 m +NAP mag zijn. Hiermee is de hoogte ook in absolute zin geregeld en niet afhankelijk van de hoogte van het maaiveld.